

P6_TA(2006)0420

Pārstrādei paredzēto mīksto augļu un ķiršu nozare

Eiropas Parlamenta rezolūcija par situāciju pārstrādei paredzēto mīksto augļu un ķiršu nozarē

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2006. gada 28. jūnija ziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par situāciju pārstrādei paredzēto mīksto augļu un ķiršu nozarē (KOM(2006)0345),
- ņemot vērā Padomes Regulas (EK) Nr. 2200/96¹, 2201/96², 2202/96³ un 2699/2000⁴, uz kurām pamatojas augļu un dārzeņu tirgus kopīgā organizācija (TKO),
- ņemot vērā 2001. gada 5. jūlija rezolūciju par Komisijas ziņojumu Padomei par augļu un dārzeņu tirgus kopīgo organizāciju⁵,
- ņemot vērā Komisijas Regulas (EK) Nr. 1432/2003⁶ par ražotāju grupu atzīšanu un Nr. 1433/2003⁷ par darbības fondiem un darbības programmām šajā nozarē,
- ņemot vērā Komisijas Regulas (EK) Nr. 1535/2003⁸, 2111/2003⁹ un 103/2004¹⁰ par šai nozarei piemērojamo spēkā esošo tiesību aktu vienkāršošanu,
- ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1782/2003¹¹ un Komisijas Regulu (EK) Nr. 2237/2003¹² par īpašiem pasākumiem riekstu ražotāju atbalstam,
- ņemot vērā Komisijas dokumentu „ES paplašināšanās — ietekme uz augļu un dārzeņu nozari” (DG AGRI, C-4, 2004. gada aprīlis),
- ņemot vērā Komisijas 2004. gada 10. augusta ziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par augļu un dārzeņu tirgus kopīgās organizācijas vienkāršošanu (KOM(2004)0549),
- ņemot vērā Komisijas 2004. gada 3. septembra darba dokumentu par augļu un dārzeņu tirgus kopīgās organizācijas analīzi (SEK(2004)1120),
- ņemot vērā 2005. gada 11. maija rezolūciju par augļu un dārzeņu kopējās tirgus

---

¹ OV L 297, 21.11.1996., 1. lpp.

² OV L 297, 21.11.1996., 29. lpp.

³ OV L 297, 21.11.1996., 49. lpp.

⁴ OV L 311, 12.12.2000., 9. lpp.

⁵ OV C 65 E, 14.3.2002., 334. lpp.

⁶ OV L 203, 12.8.2003., 18. lpp.

⁷ OV L 203, 12.8.2003., 25. lpp.

⁸ OV L 218, 30.8.2003., 14. lpp.

⁹ OV L 317, 2.12.2003., 5. lpp.

¹⁰ OV L 16, 23.1.2004., 3. lpp.

¹¹ OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp.

¹² OV L 339, 24.12.2003., 52. lpp.

organizācijas vienkāršošanu¹

- ņemot vērā Komisijas 2006. gada 28. jūnija darba dokumentu, kurā analizēta situācija pārstrādei paredzēto mīksto augļu un ķiršu nozarē (SEK(2006)0838),
- ņemot vērā Reglamenta 108. panta 5. punktu,
- A. tā kā kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) mērķis ir palielināt lauksaimniecības ražīgumu, nodrošināt lauku iedzīvotājiem atbilstīgu dzīves līmeni, stabilizēt tirgus un nodrošināt patērētājiem produktu pieejamību par saprātīgām cenām;
- B. tā kā Līgumā par Eiropas Savienības izveidošanu ir ieteikts KPL izstrādē ņemt vērā lauksaimnieciskās darbības īpašo raksturu, ko nosaka lauksaimniecības sociālā struktūra, un dažādu lauksaimniecības reģionu strukturālās un dabiskās atšķirības, kā arī nepieciešamību pakāpeniski veikt atbilstīgos pielāgojumus un to, ka dalībvalstīs lauksaimniecība ir cieši saistīta ar tautsaimniecību kopumā;
- C. tā kā KLP trīs pamatprincipi ir kopējā tirgus vienotība, Kopienas prioritāte un finansiālā solidaritāte;
- D. tā kā pēc Eiropas Savienības paplašināšanās situācija mīksto augļu un ķiršu tirgū ir būtiski mainījies, šo augļu un ķiršu koku stādījumu platībai palielinoties no 69 000 līdz 237 000 hektāru;
- E. tā kā Pievienošanās līgumā Polija vērsa uzmanību uz grūtībām, kas sagaidāmas ES augļu un dārzeņu tirgū pēc paplašināšanās, un uzsvēra nepieciešamību piemērot šim tirgum aizsardzības pasākumus;
- F. tā kā pēc Eiropas Savienības paplašināšanās 2004. gadā mīkstie augļi un ķirši kļuvuši par nozīmīgu produktu ES ekonomikā galvenokārt tāpēc, ka dažas jaunās dalībvalstis vēl aizvien ir vienas no nozīmīgākajām šo augļu ražotājām pasaulē;
- G. tā kā pirms 2004. gada paplašināšanās Kopienas tiesību aktos mīkstie augļi un skābie un saldie ķirši netika uzskatīti par īpaši jutīgiem tirgus produktiem, un tāpēc tie neparedzēja īpašus risinājumus saistībā ar atbilstīgajām Kopienas politikas jomām (augļu un dārzeņu TKO un muitas politika), un tā kā pēc paplašināšanās attiecīgie Kopienas tiesību akti nav atbilstīgi pielāgoti tās mīksto augļu nozares jaunajām īpatnībām;
- H. tā kā problēma mīksto augļu un ķiršu nozarē pirmām kārtām skar jaunās dalībvalstis, un it īpaši Poliju, kas saražo divas trešdaļas no visas pārstrādei paredzēto mīksto augļu un ķiršu produkcijas Eiropas Savienībā; tā kā šī problēma skar arī atsevišķus veco dalībvalstu reģionus, kuros šo produktu ražošana ir būtiski svarīga lauksaimnieciska darbība;
- I. tā kā Kopienas izejvielu cenu palielināšanās dēļ ķiršu nozarē pārstrādes rūpniecībā aizvien vairāk izmanto produktu aizstāšanu (saldos ķiršus aizstāj ar skābajiem ķiršiem); tā kā šī tendence palielina risku, ka pieaugošā importa dēļ no valstīm ārpus Eiropas Savienības atsevišķās dalībvalstīs var izzust tradicionālā ražošana;
- J. tā kā mīksto augļu un ķiršu ražošana ir koncentrēta dažos no visnabadzīgākajiem Eiropas

---

¹ OV C 92 E, 20.4.2006., 111. lpp.

Savienības reģioniem un tādēļ šai problēmai ir ne tikai ekonomisks, bet arī sociāls raksturs;

- K. tā kā lielu daļu mīksto augļu un ķiršu saražo mazas ģimenes saimniecības, kuru izdzīvošana ir atkarīga no šo augļu audzēšanas;
- L. tā kā ieilgusī krīze augļu un dārzeņu tirgū apdraud šīs nozares nākotni;
- M. tā kā 2004. un 2005. gadā saldēto, kā arī pārstrādei paredzēto zemeņu cenas Eiropas Savienībā ievērojami samazinājās, jo palielinājās trešo valstu konkurētspēja, kā arī attiecīgās produkcijas apjomi Kopienā;
- N. tā kā aveņu un saldo ķiršu importa īpatsvars no trešām valstīm uz divdesmit piecām ES dalībvalstīm ir augsts, tā kā pēdējos gados šis īpatsvars ir īpaši pieaudzis attiecībā uz saldētām zemenēm un tā kā tādēļ pārstrādei paredzēto zemeņu tirgū ir pastiprinājusies no trešām valstīm, it īpaši no Ķīnas un Marokas, importētu lētu saldēto zemeņu konkurence;
- O. tā kā upenes audzē dalībvalstīs, kas atrodas Ziemeļeiropā, un tā kā Eiropas Savienība ir pasaulē vislielākā šo ogu ražotāja;
- P. tā kā kopš Eiropas Savienības paplašināšanās 2004. gadā aveņu ražošana Kopienā ir palielinājusies no 28 000 tonnu līdz 87 000 tonnu (2002. un 2004. gada vidējie rādītāji), jo ES pievienojās divas nozīmīgas aveņu ražotājas — Polija (48 000 tonnu) un Ungārija (10 000 tonnu);
- Q. tā kā kopš paplašināšanās lielāko daļu no Eiropas Savienības ķiršu produkcijas nodrošina jaunās dalībvalstis, it īpaši Polija (190 000 tonnu 2002.–2004. gadā) un Ungārija (51 000 tonnu);
- R. tā kā lielākās ieguvējas no augļu un dārzeņu tirgus atbalsta pasākumiem ir ražotāju grupas un organizācijas, lai gan tām ir mazs īpatsvars jauno dalībvalstu tirgū, un tā kā jaunās dalībvalstis ir lielākās mīksto augļu un ķiršu ražotājas;
- S. tā kā lielākā daļa augļu un dārzeņu tirgum paredzēto Kopienas budžeta līdzekļu tiek izmantoti pārstrādes atbalstam un tā kā šis atbalsts neattiecas uz mīksto augļu un ķiršu nozari;
- T. tā kā atsevišķās dalībvalstīs īpaši pārstrādei paredzēto mīksto augļu un ķiršu ražošana pati par sevi ir darbības nozare un sniedz ieguldījumu attiecīgās ekonomikas un sociālās struktūras saglabāšanā,
  - 1. aicina Komisiju nekavējoties īstenot attiecīgajiem lauksaimniekiem paredzētus sadarbības projektus un apmācības pasākumus, kā arī sniegt atbalstu tirgvedības infrastruktūras uzlabošanai, lai palielinātu ienākumu gūšanas iespējas saimniecībām, kas ražo mīkstos augļus un ķiršus Eiropas Savienībā;
  - 2. prasa, lai tādiem mīkstajiem augļiem kā zemenes, jānogas, avenes, ērkšķogas, skābie un saldie ķirši, piemērotu pārstrādes atbalsta sistēmas, kas ir līdzīgas tām, kuras piemēro tomātiem, bumbieriem, persikiem un citrusaugiem, nolūkā efektīvāk stabilizēt atbilstīgos tirgus; uzsver, ka atsevišķos veco dalībvalstu reģionos un jaunajās dalībvalstīs šiem produktiem ir stratēģiska nozīme ne tikai ekonomikā, bet arī sociālajā un teritoriālpilnības jomā;

3. aicina Komisiju nekavējoties izstrādāt un sākt īstenot pasākumus, lai ierobežotu pārmērīgu mīksto augļu importu no trešām valstīm, it īpaši no tām, kuras piemēro dempingu;
4. aicina Komisiju ilgtermiņā apsvērt tāda tirgus piekļuves regulēšanas mehānisma ieviešanu, ar kuru par nosacījumu importam no trešām valstīm izvirzītu tādu vides un sociālo standartu ievērošanu ražošanas procesā, kuri atbilst attiecīgajiem Eiropas Savienībā spēkā esošajiem standartiem; uzskata, ka šo standartu neievērošanas gadījumā importam jāpiemēro nodeva nolūkā aizsargāt Eiropas ražotājus pret dempingu un ka šīs nodevas veidā iekasētie ieņēmumi jāizlieto lauku attīstības projektu finansēšanai attiecīgajās eksportētājvalstīs;
5. uzskata, ka jāievieš tādi atbalsta mehānismi ražotāju grupām, ar kuru palīdzību varētu veicināt ražotāju grupu (un ilgākā laikposmā ražotāju organizāciju) veidošanos tajās dalībvalstīs, kurās augļu un dārzeņu nozares organizācija ir ievērojami zemākā līmenī nekā vidēji Eiropas Savienībā, it īpaši, divkāršojot iepriekš atzītām ražotāju grupām piešķirtā atbalsta apjomu;
6. uzskata, ka pārejas posmā jaunajām dalībvalstīm jāsaņem lielāks atbalsts iepriekš atzītu ražotāju grupu izveidei un pārvaldībai (pirmajos piecos darbības gados paredzot atbalstu attiecīgi 10%, 10%, 8%, 6% un 4% apmērā pašreiz noteikto 5%, 5%, 4%, 3% un 2% vietā, bet vienlaicīgi saglabājot pašreizējo maksimālo atbalsta apjomu attiecīgi EUR 100 000, 100 000, 80 000, 60 000 un 40 000 apmērā);
7. aicina Komisiju aktīvi īstenot pasākumus, lai produktus, kam piemēro zemu muitas nodokļa likmi (piemēram, mīksto augļus), iekļautu paaugstināta riska preču sarakstā un lai mīkstajiem augļiem piemērotu īpašas drošības klauzulas un iekļuves cenu sistēmu;
8. aicina Komisiju sākt pārrunas ar dalībvalstīm, lai noteiktu finansiālu atbalstu mīksto augļu un ķiršu veco stādījumu samazināšanas projektiem ilgstoša produkcijas pārpalikuma gadījumos;
9. aicina Komisiju vienkāršot attiecīgos reglamentējošos noteikumus un atvieglot atbalsta pasākumus krīzes gadījumos tiem mīksto augļu un ķiršu ražotājiem, kuri cieš zaudējumus nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu dēļ; uzskata, ka saistībā ar šādu vienkāršošanu it īpaši jāraugās, lai kompensācija, ko piešķir nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļu ietekmes dēļ, nebūtu iepriekš jāapstiprina Komisijā, kas būtiski paātrinātu tās pārskaitīšanu lauksaimniekiem;
10. aicina Komisiju saistībā ar augļu un dārzeņu TKO reformu paredzēt kompensāciju tiem ražotājiem, kas atsakās no mīksto augļu un ķiršu ražas pārdošanas tādu neparedzētu un pārejošu grūtību gadījumā, kuras saistītas ar ievērojama produkcijas pārpalikuma veidošanos tirgū;
11. atbalsta tādas marķēšanas sistēmas ieviešanu, saskaņā ar kuru uz etiķetes norāda pārstrādāto produktu sastāvā ietilpstošo lauksaimniecības produktu izcelsmes valsti, kā arī tiek noteikta prasība šādi marķēt arī gala produktu, lai patērētājam dotu iespēju izvēlēties reģionālos produktus;
12. prasa, lai saistībā ar lauksaimniecības produktu veicināšanai paredzētiem noteikumiem tiktu piešķirti atbilstīgi finanšu līdzekļi Eiropas izcelsmes augstas kvalitātes mīksto augļu un ķiršu un no tiem ražotu produktu patēriņa veicināšanas kampaņai;

13. aicina Polijas valdību atcelt ierobežojošo nodokļu piemērošanu ražotāju grupām, lai veicinātu ražotājus veidot apvienības savu produktu pārdošanai un ļautu tiem saņemt optimālu daļu no Eiropas Savienības augļu un dārzeņu TKO budžeta līdzekļiem;
14. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.